

Agnieszka Bogusz, Aneta Kowalska
Biblioteka Politechniki Krakowskiej

Kreatywni bibliotekarze — sprawozdanie z konferencji

Słowa kluczowe: kreatywność, innowacje, biblioteka naukowa, e-book, e-nauczanie, biblioteka cyfrowa

14. Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych odbyła się w dniach 13–14 września 2012 r. w Łodzi. Temat spotkania dotyczył kreatywności i innowacyjności w bibliotekach naukowych. Wydarzenie, w którym uczestniczyło ponad sto osób, było okazją do integracji i wymiany doświadczeń pomiędzy pracownikami niepaństwowych i państwowych bibliotek oraz innych instytucji naukowych.

W oficjalnym otwarciu konferencji nawet deszcz za oknem nie był przeszkodą, atmosfera sprzyjała spotkaniom naukowym. Dyrektor Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej (WSP), Aleksandra Marciniak, przedstawiła władze uczelni, Radę Naukową, zespół organizatorów oraz serdecznie przywitała uczestników. Zgromadzonych zabrano w krótką podróż do przeszłości, wspominając początki cyklicznej Konferencji Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych. Pierwsza z nich odbyła się w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, a było to w roku 1999.

Tegoroczne spotkanie miało miejsce w Centrum Konferencyjno-Widowiskowym Lutnia przy ul. Piotrkowskiej. Ten stuletni budynek przesycony jest kreatywnością i innowacyjnością. Przez lata pełnił rolę filharmonii, kina, a aktualnie należy do WSP, dlatego znakomicie pasował jako miejsce obrad i wpisywał się w tematykę, co podkreślił dr hab. Sławomir Sztobryn, profesor WSP, przewodniczący Rady Naukowej konferencji. Z życzeniami owocnych obrad wśród książkowych dekoracji rozpoczęła się pierwsza sesja tematyczna.

Fot.1. Dekoracje książkowe.
Źródło: zbiory własne auterek.

Moderatorem sesji, zatytułowanej „Innowacje: technologie informatyczne i inne nowoczesne rozwiązania w bibliotece naukowej”, była Aleksandra Marciniak. Pierwsza prelegentka,

Barbara Barańska-Malinowska z Biblioteki Głównej Politechniki Częstochowskiej, wystąpiła z referatem *E-booki jako nowoczesny sposób udostępniania zbiorów*. Podkreśliła, że tradycyjna forma książki nigdy nie zostanie wypchnięta z rynku, jednak młodzież coraz częściej sięga po książki elektroniczne.

Dzwonek, narzędzie za pomocą którego moderatorzy utrzymywali dyscyplinę przebiegu obrad, poinformował prelegentkę o kurczącym się czasie wystąpienia i sprawił, że głos zabrał Grzegorz Czapnik, reprezentant Katedry Bibliotekoznawstwa i Informatyki Uniwersytetu Łódzkiego. Przedstawił on swój referat *Eksploracja danych z systemów bibliotecznych jako innowacyjna technika badań bibliotekoznawczych*, w którym podkreślił ważną rolę danych systemowych, które mogą być przydatne do sterowania i kierowania pracą w bibliotekach.

Następna wypowiedź była kontrą do nadmiernego ulegania presji innowacji i nowoczesności, gdyż Grażyna Wilk z Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach dość sceptycznie wypowiedziała się o nowoczesnych narzędziach, które proponują bibliotekarze swoim użytkownikom. Prelegentka stwierdziła, że natłok innowacyjnych rozwiązań powoduje, że studenci czują się zagubieni — wynikiem czego jest wycofanie i zniechęcenie.

Kolejna autorka, Urszula Szybowska z Biblioteki Gdańskiej PAN, opowiedziała o Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej. W swoim wystąpieniu *Biblioteka cyfrowa jako forma promocji bibliotecznej* zachęcała do szukania takich rozwiązań, które przyciągną i zainspirują internautów do odwiedzenia bibliotek. Wspomniana biblioteka oferuje wirtualne wystawy, które w zamyśle mają promować czytelnictwo i poszerzać krąg użytkowników.

Pierwszą część obrad zamknęło wystąpienie przedstawiciela sponsora, firmy MOL, na temat systemu informatycznego PATRON i Axiell Arena oraz zaproszenie na II Ogólnopolską Konferencję Naukową „Bibliografia — teoria, praktyka, dydaktyka”, która odbędzie się w dniach 7–8 listopada 2012 r. w IINiSB Uniwersytetu Warszawskiego.

Fot. 2. Obrady konferencyjne.
Aut. Łukasz Kaźmierczak WSP.

Po przerwie moderatorem sesji był Stefan Kubów, dyrektor Biblioteki Dolnośląskiej Szkoły Wyższej. Jako pierwsza zabrała głos Dorota Wilk z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, która przedstawiła referat *Zastosowanie e-learningu w działalności edukacyjnej bibliotek szkół wyższych Krakowa*. Podkreśliła edukacyjną funkcję bibliotek oraz wady i zalety kursów e-learningowych.

Kolejna prelegentka, Paulina Milewska, szukała odpowiedzi na pytanie, jak ożywić, zmienić i uatrakcyjnić strony internetowe polskich bibliotek. Niespodzianką tego wystąpienia była premiera nowej strony Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi, odświeżonej i uatrakcyjnionej wizytówki instytucji, którą reprezentowała autorka referatu.

Po premierze nadszedł czas na portal społecznościowy miłośników literatury. Przedstawiciel firmy Sokrates zachęcał do korzystania z globalnego katalogu e-usług bibliotecznych w.bibliotece.pl¹. Kolejną ciekawą propozycją była prezentacja *Biblioteka cyfrowa jako innowacja w systemie bibliotecznym na przykładzie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego* autorstwa Jarosława Poziemskiego.

Ostatnie wystąpienie dotyczyło wyzwań, jakie stoją przed biblioteką uczelni artystycznej. Aleksandra Łukaszewicz-Alcaraz oraz Agata Rychter, pracownice Biblioteki Akademii Sztuki, autorki wystąpienia pt. *Wyzwania stojące przed współczesną biblioteką uczelni artystycznej. Biblioteka przyszłości jako multimedialny system informacyjno-biblioteczny*, zapoznały słuchaczy z problemami i radościami płynącymi z pracy z artystami. Dopelnieniem całości była ożywiona dyskusja na zakończenie sesji. Zdominowały ją zagadnienia szkoleń bibliotecznych oraz e-zasobów.

Kolejną część łódzkiej konferencji poprowadziła Iwona Sójkowska z Biblioteki Politechniki Łódzkiej. Tematem sesji były kreatywne działania promocyjne w bibliotekach naukowych. W pierwszym wystąpieniu *Wszystko sprowadza się do pomysłu. Skuteczny marketing instytucji non profit* słuchacze dostali przepis na dobry PR. Aleksandra Fajfer i Karolina Imiołek z Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego zaprezentowały pomysły na skuteczne promowanie swojej instytucji.

Następnie Magdalena Kokosińska z Biblioteki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi zadała pytanie, czy biblioteki podejmują działalność kulturalno-popularyzatorską? W większości bibliotek odpowiedź brzmiała „tak”, a najczęstszymi formami takiej działalności były kursy, warsztaty, pokazy. Innowacje, to zmiany celowo wprowadzone przez człowieka. Owe zmiany dokonują się ze względu na użytkownika, o czym w następnym wystąpieniu przekonywała Ewa Busse-Turczyńska, reprezentująca Bibliotekę Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW.

Ostatnim wystąpieniem tej sesji był referat pt. *Promocja biblioteki w świecie młodego artysty — wyzwanie dla kreatywnych bibliotek. Na przykładzie bibliotek wydziałów artystycznych wybranych uniwersytetów. Stan na rok 2011/2012* Bernadetty Rymarzewskiej z Biblioteki Wydziału Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autorka opowiadała, jak ważne są kontakty interpersonalne w środowisku artystycznym.

1 Odesłanie do strony internetowej przedstawia wersję aktualną w dniu 01.10.2012 r.

Po dniu bogatym w wystąpienia konferencyjne, prezentacje oraz rozmowy kulturalne, na jakie był czas w przerwach kawowych i obiadowej, uczestników zaproszono na wieczorne uroczyste spotkanie w Restauracji Gronowalski. Kolację uatrakcyjniono m.in. losowaniem nagród od sponsorów i organizatorów, pokazem zdjęć konferencyjnych, nauką zumbi pod okiem profesjonalnej tancerki. Warto podkreślić punktem wieczoru było zwiedzanie Muzeum Książki Artystycznej, znajdującego się w pobliskiej stuletniej Willi Grohmana. O zbiorach i specyfice tego niezwykłego miejsca opowiadali właściciele i organizatorzy muzeum, państwo Jadwiga i Paweł Tryzno.

Fot. 3. *Premiera nowej strony WWW WSP.*
Aut. Łukasz Kaźmierczak WSP.

Drugiego dnia konferencji III sesja, „Kreatywność w zarządzaniu biblioteką naukową”, odbyła się pod przewodnictwem Pawła Pioterka. Wcielając się w postać Wojciecha Mana, poprowadził on spotkanie na wzór „Szansy na sukces”. Za pomysł i poczucie humoru otrzymał wiele braw. Jako pierwsza zabrała głos Małgorzata Wiśniewska z Biblioteki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, dzieląc się swoją wiedzą na temat zarządzania czasem pracy w bibliotece naukowej.

Gdy wystąpienie dobiegło końca, na mównicy pojawiła się Elżbieta Skubała. Referat, przygotowany przez reprezentantkę Biblioteki Politechniki Łódzkiej, był poświęcony ocenie pracowników, która — jak podkreślała autorka — została wymuszona przez globalną konkurencję.

Następnym prelegentem był Stefan Kubów, zapowiadany jako ikona polskiego bibliotekarstwa. Przedstawił on referat o motywowaniu do działania pt. *Motywowanie do innowacji*. Również i w tej sesji nie zabrakło wystąpienia sponsora, który zaprezentował systemy zabezpieczania i ewidencji zbiorów bibliotecznych firmy 3M.

Urszula Knap pochyliła się nad zagadnieniem dotyczącym zasobów ludzkich i kreatywności bibliotekarzy we współczesnej bibliotece akademickiej. Położyła duży nacisk na kadry zarządzające bibliotekami. Zauważyła, że należy inwestować w pracowników, ponieważ to skutkuje kreatywnym i zaangażowanym zespołem.

W ostatnim wystąpieniu zgromadzeni mogli zobaczyć, w jaki sposób biblioteki akademickie wykorzystują fundusze strukturalne UE w okresie programowania 2007–2013. Prezentacji dokonała Agnieszka Goszczyńska z Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego. Koniec sesji zwieńczyła dyskusja o ocenie i efektywności czasu pracy.

Moderatorem ostatniej, IV sesji, była Paulina Milewska, a tematem — kreatywny bibliotekarz. Aneta Kowalska w prezentacji do referatu, przygotowanego wraz z Joanną Radzicką, przedstawiła kreatywność w świetle teorii komunikacji, posiłkując się przykładami twórczej działalności Biblioteki Politechniki Krakowskiej.

Następnie Janina Przybysz i Paweł Pioterek z Biblioteki Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu na podstawie badań ankietowych dokonali oceny i charakterystyki zawodu bibliotekarza jako pracownika uczelni niepaństwowych. Po podsumowaniu badań autorzy zaprosili wszystkich zgromadzonych bibliotekarzy na kolejną Ogólnopolską Konferencję Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych, która odbędzie się we wrześniu 2013 r. w Bibliotece Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Tematem konferencji będzie budowanie relacji z klientem.

Po oficjalnym zaproszeniu na przyszłoroczną konferencję Agnieszka Folga i Joanna Kołakowska podzieliły się refleksją dotyczącą przeprowadzonych warsztatów w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Spotkanie dotyczyło projektu „Bibliotekarka nowoczesną kobietą”. Cykliczne warsztaty okazały się sukcesem, co podkreślały organizatorki i autorki referatu.

Ostatnie wystąpienie podczas 14. Ogólnopolskiej Konferencji Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych dotyczyło programu specjalizacji „biblioteki naukowe” na studiach magisterskich II stopnia kierunku „informacja naukowa i bibliotekoznawstwo” na Uniwersytecie Łódzkim. Referat wygłosiła Magdalena Kwiatkowska z Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej tegoż uniwersytetu.

Czas dobiegł końca. Dyrektor Aleksandra Marciniak dokonała oficjalnego zakończenia konferencji. Po podziękowaniach nadszedł czas na podsumowanie konferencji: przez dwa dni wygłoszono łącznie 21 referatów i komunikatów. Czas spędzony na obradach i dyskusjach zapewne zaowocuje w przyszłości nowymi pomysłami skutecznie wdrażanymi w bibliotekach.

Organizatorzy obok dbałości o sprawy związane ze stroną merytoryczną i przebiegiem obrad, zadbali o uatrakcyjnienie pobytu w Łodzi. Już w dniu poprzedzającym rozpoczęcie konferencji uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w wycieczkach pozwalających na poznanie miasta z różnych perspektyw. Była trasy: rowerowa — wraz z pomysłodawczynią „Odjazdowego Bibliotekarza” Pauliną Milewską; „papiernicza” — do Instytutu Poligrafii i Papiernictwa Politechniki Łódzkiej i Domu Papiernika; piesza — śladami łódzkich poetów oraz zwiedzanie Muzeum Miasta Łodzi. Dla tych, którzy po oficjalnym zakończeniu obrad

mogli pozostać w Łodzi, w dniu 14 września zaplanowano warsztaty kreatywności oraz zwiedzanie bibliotek niepaństwowych szkół wyższych: Wyższej Szkoły Zawodowej Łódzkiej Korporacji Oświatowej oraz Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi.

Bibliografia:

1. 14 Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Niepaństwowych Szkół Wyższych. W: *Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi* [on-line]. [Dostęp 01.10.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.biblioteka.wsp.lodz.pl/konferencja.html>.
2. *Muzeum Książki Artystycznej* [on-line]. [Dostęp 01.10.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.book.art.pl/>.